Xorijiy tillarni öqitişda sun'iy intellekning ahamiyati

Iroda Yormamatovna Beknazarova
irodabeknazarova77@gmail.com
Robiya Sherzodovna Sharifboyeva
Samarqand davlat çet tillar instituti

Annotatsiya: Uşbu maqolada XXI asrda xorijiy tillarni örganiş jarayonida sun'iy intellekt (SI) texnologiyalaridan foydalanişning nazariy-metodik asoslari, imkoniyatlari va pedagogik çeklovlari tahlil qilingan. Zamonaviy ta'limda an'anaviy yondaşuvlardan raqamli va moslaşuvçan (adaptive learning) ta'lim modellariga ötiş zaruriyati yoritilgan. Şuningdek, sun'iy intellekt va generativ chatbotlarning öquvçilarning oğzaki (speaking) hamda yozma (writing) nutq könikmalarini rivojlantirişdagi örni sönggi yillardagi xalqaro empirik tadqiqotlar va meta-tahlil natijalari asosida oçib berilgan. Maqolada SI vositalarining ta'limdagi ijobiy jihatlari bilan bir қatorda axborotning işonçliligi, mustaqil fikrlaşning susayişi va insoniy muloqotning çeklanişi kabi metodik xatarlar tanqidiy muhokama qilingan. Tadqiqot xulosasida sun'iy intellekt inson örnini bosuvçi emas, balki pedagogik jarayonni takomillaştiruvçi va inson tajribasi bilan uyğunlaşuvçi strategik vosita ekanligi asoslangan.

Kalit sözlar: Sun'iy intellekt, xorijiy tillarni örganiş, moslaşuvçan ta'lim, generativ chatbotlar, lingvodidaktika, oğzaki va yozma nutq, empirik tadqiqotlar

The Importance of Artificial Intelligence in Foreign Language Teaching

Beknazarova Iroda Yormamatovna
irodabeknazarova77@gmail.com
Sharifboyeva Robiya Sherzodovna
Samarkand State Institute of Foreign Languages

Abstract: This article analyzes the theoretical and methodological foundations, capabilities, and pedagogical limitations of using artificial intelligence (AI) technologies in the process of learning foreign languages in the 21st century. It highlights the necessity of transitioning from traditional approaches to digital and adaptive learning models within modern education. Furthermore, the role of artificial intelligence and generative chatbots in developing students' speaking and writing skills is examined, drawing upon international empirical research and meta-analyses

(cc) BY

conducted in recent years. The article critically discusses both the positive aspects of AI tools in education and the methodological risks - such as concerns regarding the reliability of information, the potential decline in independent critical thinking, and the reduction of human interaction. The study concludes that artificial intelligence should not be viewed as a replacement for humans, but rather as a strategic tool that enhances the pedagogical process and complements human experience.

Keywords: Artificial intelligence, foreign language learning, adaptive learning, generative chatbots, linguodidactics, oral and written speech, empirical research

XXI asr global intellektual va texnologik taraqqiyot davrida xorijiy tillarni egallaş şaxsning sifatli ta'lim olişi, kasbiy hamda ilmiy rivojlanişi va xalqaro axborot makoniga erkin integratsiyalaşuvida hal qiluvçi omillardan biriga aylandi [1]. Bugungi kunda xorijiy tillarni biliş şunçaki muloqot vositasi emas, balki şaxsning raqobatbardoşligini oşiruvçi hamda global mehnat bozorida yuqori mavqeni ta'minlovçi strategik resurs hisoblanadi [2]. Şu sababli xorijiy tillarni samarali, tez va har bir ta'lim oluvçining individual ehtiyojlariga (personalized learning) moslaştirgan holda örgatiş masalasi zamonaviy pedagogika hamda lingvodidaktikaning eng dolzarb yönalişlaridan biri bölib qolmoqda [3].

An'anaviy til ta'limi modeli, odatda, öqituvçi şaxsi, belgilangan darsliklar hamda auditoriya soatlari bilan çegaralangani sababli, har bir talabaning individual özlaştiriş sur'atiga töliq moslaşiş imkoniyatini taqdim eta olmas edi [4]. Biroq ta'limga raqamli texnologiyalarning jadal kirib kelişi va pedagogik usullarning transformasiyasi bu imkoniyatlarni sezilarli darajada kengaytirdi [5]. Bugungi kunda sun'iy intellekt (SI) va generative neyron tarmoqlarining rivojlanişi natijasida ta'lim oluvçilar istalgan vaqtda va joyda:

- ✓ xorijiy tilda tabiiy muloqot simulyatsiyasini amalga oşirişi (chat-botlar va interaktiv agentlar);
- ✓ murakkab akademik va amaliy matnlarni yaratişi hamda tahrir qilişi;
- ✓ grammatik va stilistik xatolarni real vaqt rejimida (real-time feedback) aniqlaşi;
- ✓ kontekstga mos yangi luğat boyligini özlaştirişi va öz bilim darajasiga moslaştirilgan interaktiv topşiriqlarni bajarişi mumkin [6, 7].

Sönggi yillarda ötkazilayotgan keng kölamli empirik tadqiqotlar ham uşbu raqamli özgarişlarning ta'lim samaradorligiga ta'sirini ilmiy jihatdan tasdiqlamoqda. Xususan, 2025-yildagi sönggi meta-tahlil natijalari 2022-2025-yillarda çop etilgan 46 ta empirik tadqiqot va 117 ta effekt hajmiga (effect size) oid ma'lumotlarni umumlaştirib, sun'iy intellekt texnologiyalarining til örganiş jarayoniga umumiy ta'siri statistik jihatdan yuqori va sezilarli ekanini körsatdi [8]. Uşbu tadqiqotlar SI vositalari luğat boyligini oşiriş (vocabulary), öqib tuşuniş (reading), yozma nutq (writing), tinglab tuşuniş (listening) va oğzaki nutq (speaking) kabi asosiy lingvistik

(cc) BY

könikmalarning barçasida ijobiy dinamika berişini asoslab berdi [8, 9].

Uşbu ilmiy dalillar va amaliy natijalar zamonaviy ta'lim paradigmasini tubdan özgartirmoqda. Demak, bugungi kunda pedagogika fani va amaliyoti oldida durgan asosiy savol "Sun'iy intellektdan ta'limda foydalaniş kerakmi yoki yöq?" emas, balki "Undan xorijiy tilni örganiş jarayonida qanday qilib metodik jihatdan töğri, samarali va mas'uliyatli (ethical AI implementation) foydalaniş kerak?" degan konseptual savolga aylanmoqda [10].

Sun'iy intellekt (SI) - ulkan hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qiliş va qayta işlaş, tabiiy tilni tuşuniş (NLP), inson nutqiga mos ravişda muloqot va interaktiv javoblar yaratiş kabi intellektual vazifalarni bajarişga qodir bölgan raqamli texnologiyalar majmuasidir [11-14]. Zamonaviy til ta'limida sun'iy intellektning amaliy körinişlari köp qirrali bölib, ularning sirasiga generativ AI modellar, intellektual chatbotlar, avtomatik yozuvni baholaş (Automated Writing Evaluation - AWE) tizimlari, nutqni avtomatik taniş (Automatic Speech Recognition - ASR) va talaffuzni real vaqtda tahlil qiluvçi vositalar kiradi [12, 15]. Uşbu vositalarning metodik samaradorligini örganiş böyiça ötkazilayotgan tadqiqotlar dinamikasi ham jadal oşib bormoqda. Xususan, Qiao tomonidan e'lon qilingan sistematik şarhda 2014-2023-yillarni qamrab olgan 30 ta empirik tadqiqot natijalari tahlil qilinib, til ta'limida AI vositalarining qöllaniliş tendensiyalari umumlaştirilgan [13, 17-18]. Uşbu tahlilga köra:

✓ Oliy ta'lim talabalari SI vositalarining ta'sirini örganuvçi tadqiqotlarda eng asosiy maqsadli guruh bölgan;

✓ Produktiv könikmalar - oğzaki nutq (speaking) va yozma nutq (writing) sun'iy intellekt yordamida eng köp tadqiq etilgan va rivojlantirilgan yönalişlar sifatida ajralib turgan;

✓ SI texnologiyalari ta'lim jarayonida asosan aqlli tutorlik (intelligent tutoring systems), avtomatlaştirilgan baholaş hamda ta'lim oluvçilarga tezkor va moslaştirilgan qayta aloqa (feedback) beriş vazifalarida samarali qöllangan [13, 14].

Uşbu ilmiy natijalar va empirik ma'lumotlar sun'iy intellektning ta'limdagi örni şunçaki texnologik yangilik yoki yordamçi vositadan iborat emasligini körsatadi. Aksinça, u til ta'limi metodikasini transformatsiya qiluvçi, interaktivlik va individual yondaşuvni ta'minlovçi alohida va mustaqil pedagogik vositaga aylanmoqda [15, 19-20].

Xorijiy tilni özlaştiriş jarayonida ta'lim oluvçilarning dastlabki bilim darajasi, kognitiv qobiliyatlari, axborotni qabul qiliş tezligi va şaxsiy ehtiyojlari keskin farq qiladi. An'anaviy auditoriya şaroitida öqituvçi, odatda, örtaça özlaştiruvçi talabalar guruhiga möljallangan umumiy dastur böyiça dars olib borişga majbur böladi. Bu esa yuqori iqtidorli talabalarda zerikiş, nisbatan sekinroq özlaştiruvçi öquvçilarda esa tuşunmovçilik va ortda qoliş hissini keltirib çiqaradi. Şuningdek, bir vaqtning özida köp sonli talabalarga doimiy va batafsil qayta aloqa (feedback) beriş hamda ularning

(cc) BY

har biriga individual topşiriqlar ajratiş an'anaviy pedagogik resurslar doirasida murakkab vazifa hisoblanadi.

Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'limga joriy etilişi aynan uşbu metodik muammoni tizimli va qisman hal etiş imkoniyatini beradi. Moslaşuvçan öqitiş (adaptive learning) algoritmlari asosida işlovçi SI tizimlari foydalanuvçining har bir javobini, yöl qöyayotgan xatolarining xarakterini va topşiriqlarni bajariş tezligini real vaqt rejimida tahlil qiladi. Tahlil natijalaridan kelib çiqib, tizim öquv materialining murakkablik darajasini dinamik ravişda özgartiradi va har bir ta'lim oluvçining böşliqlarini töldirişga qaratilgan maqsadli tavsiyalar hamda maşqlarni taqdim etadi.

Masalan, boşlanğiç (A1-A2) darajadagi öquvçilar uçun SI tizimi sodda grammatik qurilmalar, tayanç luğat va kundalik turmuşga oid soddalaştirilgan dialoq textlarini taklif qilsa, yuqori (C1-C2) darajadagi ta'lim oluvçilarga murakkab sintaktik konstruksiyalar, ixtisoslaştirilgan akademik luğat, frazeologik birliklar hamda ilmiy-filosafiy munozarali mavzularni tahlil qiliş topşiriqlarini şakllantiradi. Şu tariqa, sun'iy intellekt an'anaviy ta'limdagi "hamma uçun bir xil va standart ta'lim" (one-size-fits-all) modelidan voz keçib, har bir öquvçining individual rivojlaniş traektoriyasiga moslaşgan "şaxsga yönaltirilgan va moslaşuvçan ta'lim" (personalized adaptive learning) modeliga ötişda hal qiluvçi vositaga aylanmoqda.

Xorijiy tilni egallaşning metodik mohiyatida nazariy bilimlarni özlaştiriş bilan ularni real muloqot va amaliyotda qöllay oliş örtasidagi tafovutni bartaraf etiş masalasi turadi. Ta'lim oluvçi grammatik qoidalar, söz şakllari va luğat bazasini nazariy jihatdan mukammal bilişi mumkin, biroq bu bilimlar avtomatik ravişda ravon oğzaki nutqqa (fluency) aylanmaydi. Erkin va işonçli gapiriş könikmasini şakllantiriş uçun til egasi (native speaker) yoki suhbatdoş bilan muntazam, interaktiv amaliyot zarur böladi. Biroq an'anaviy ta'lim muhitida har bir öquvçiga yetarliça gapiriş vaqti (talking time) ajratiş imkoniyati çeklangan.

Uşbu jarayonda sun'iy intellektga asoslangan interaktiv chatbotlar va virtual suhbatdoşlar (conversational AI agents) qöşimça va doimiy muloqot hamkori vazifasini ötaydi. Öquvçi neyron tarmoqlar yordamida yaratilgan chatbotlar bilan turli maişiy, kasbiy va akademik mavzularda spontan savol-javoblar ötkazişi, muayyan vaziyatli dialoqlarni (job interview, ordering food, academic debate) simulyatsiya qilişi hamda öz javoblarining stilistik va grammatik aniqligini takomillaştirib borişi mumkin. Wiboolyasarin va hammualliflar tomonidan 2020-2024-yillarda çop etilgan 30 ta empirik tadqiqot asosida ötkazilgan sistematik şarh natijalari şuni körsatadiki, AI chatbotlaridan muntazam foydalaniş öquvçilarning oğzaki nutq (speaking) va yozma nutq (writing) kabi produktiv könikmalarini sezilarli darajada oşiradi.

Tadqiqotçilar uşbu ijobiy dinamikani ikki asosiy omil bilan izohlaydilar: birinçidan, sun'iy intellekt öquvçining har bir iborasi va talaffuziga real vaqt rejimida (real-time feedback) tuzatiş va tavsiyalar beradi; ikkinçidan, u ta'lim oluvçiga vaqt va

(cc) BY

makon bilan çegaralanmagan çeksiz maşq imkoniyatini taqdim etadi. Uşbu omil xorijiy tilda gapirişda psixologik ğovlarga duç keladigan, xato qilişdan çöçiydigan yoki tortinçoq ta'lim oluvçilar uçun juda muhimdir. SI chatbotlar bilan muloqot insoniy omildan xoli, xavfsiz va bosimsiz ta'lim muhitini (stress-free environment) yaratadi, bu esa öquvçilarga emotsional xavotir (language anxiety) hissisiz nutqiy könikmalarini erkin sinovdan ötkaziş va öziga bölgan işonçni oşiriş imkonini beradi.

Xorijiy tilni özlaştiriş jarayonida faqatgina kognitiv bilimlar yoki lingvistik qoidalar yetarli emas. Ta'lim oluvçining içki motivatsiyasi, xato qilişdan qörqmasligi (low affective filter), psixologik xotirjamlik va muntazam ravişda mustaqil maşq qilişi til örganiş muvaffaqiyatini belgilovçi hal qiluvçi omillardandir. An'anaviy sinf xonasida köpçilik öquvçilar omma oldida xato qilişdan çöçiydilar, vaqt çeklangani bois özlariga qulay bölgan sur'atda işlay olmaydilar yoki tuşunmagan mavzularini öqituvçidan qayta-qayta söraşga tortinadilar.

Sun'iy intellekt vositalari bilan işlaşning eng katta afzalliklaridan biri — öquvçiga mutlaqo xavfsiz va xolisona muhitni taqdim etişidir. SI tizimlari heç qaçon çarçamaydi, qoralaydi yoki baholamaydi. Natijada, öquvçi özining şaxsiy sur'atida (self-paced learning) maşqlarni bajarişi, bitta qiyin savolni yoki mavhum qoidani xohlagança bir neça marta qayta söraşi va öziga qulay vaqtda örganiş jarayonini boşqarişi mumkin. Sönggi yillarda ötkazilgan ilmiy kuzatişlar va tadqiqotlar ham şuni tasdiqlaydiki, sun'iy intellekt vositalaridan foydalaniş öquvçilarning dars davomidagi ortiqça xavotirini (language learning anxiety) sezilarli darajada kamaytiradi, ularning psixologik tösiqlarini yengişga yordam beradi hamda darsdagi faolligini, mustaqilligini va öqişga bölgan iştiyoqini keskin oşiradi.

Sun'iy intellekt ta'lim oluvçining yozma işlarini çuqur tahlil qiliş, imlo, grammatika va uslubiy xatolarni aniqlaş, matnning mantiqiy tuzilişini tuşuntiriş hamda uni takomillaştiriş böyiça qimmatli tavsiyalar beriş imkoniyatiga ega. Biroq bu jarayonda öta muhim bölgan pedagogik tamoyilga amal qiliş talab etiladi: sun'iy intellekt öquvçining örniga tayyor matn yozib beruvçi vosita emas, balki uning yoziş qobiliyatini, tanqidiy fikrlaşini va ijodiy salohiyatini rivojlantiruvçi kömakçi bölişi kerak.

Agar öquvçi uy vazifasi yoki esseyni özi yoziş örniga töğridan-töğri sun'iy intellektdan tayyor holda köçirib topşirsa, bu öquv jarayonining boş maqsadini yöqqa çiqaradi va passivlikni keltirib çiqaradi. Aksinça, maqsadli yondaşuv şundan iboratki, öquvçi avval öz fikrini bayon qilib matn yozadi, söngra SI vositalari yordamida öz matnidagi xatolarni aniqlaydi, nega aynan şu örinda xatoga yöl qöyganini tuşunib yetadi va qayta işlov beradi. Bu yondaşuv texnologiyani oddiygina "tayyor javob beruvçi vosita"dan haqiqiy ma'nodagi "bilim olişga va tafakkurni östirişga yordam beruvçi intellektual mentor"ga aylantiradi.

Sönggi yillarda generativ sun'iy intellekt (Generative AI) texnologiyalarining

(cc) BY

jadal rivojlanişi va keng ommalaşuvi til ta'limidagi imkoniyatlarni sifat jihatidan yangi bosqiçga olib çiqdi. Xususan, zamonaviy generativ AI chatbotlar öquvçi bilan tabiiy insondek interaktiv muloqot qiliş, istalgan murakkablikdagi matnlarni yaratiş, ta'lim oluvçining qiziqişlari va ehtiyojlaridan kelib çiqqan holda individual maşqlar bazasini tayyorlaş xususiyatiga ega.

Uşbu texnologiyalarning amaliy ta'sirini baholaşga bağişlangan sönggi keng kölamli empirik tahlillar ularning yuqori pedagogik salohiyatini körsatmoqda. Xususan, mualliflar tomonidan ötkazilgan meta-tahlillarda 2023-yildan boşlab generativ AI chatbotlarning ikkinçi tilni özlaştirişdagi örnini örganuvçi önlab eksperimental va kvazi-eksperimental tadqiqotlar çuqur tahlil qilingan. Minglab iştirokçilarni qamrab olgan mazkur ilmiy izlanişlar natijalari generativ AI chatbotlar ikkinçi tilni örganiş jarayoniga örtaçadan yuqorigaça bölgan sezilarli ijobiy ta'sir körsatişini hamda til könikmalarini rivojlantirişda işonçli va samarali pedagogik instrument ekanini yaqqol tasdiqlaydi.

Muhokama: Sun'iy intellekt texnologiyalarining ta'limdagi imkoniyatlari nihoyatda keng bölişiga qaramay, uni mutlaq mukammal va inson örnini töla bosuvçi vosita sifatida baholaş ilmiy jihatdan xato hisoblanadi. Birinçidan, asosiy muammolardan biri - *axborotning işonçliligi va xatoliklar (hallucinations)* masalasidir. Sun'iy intellekt modellari tomonidan yaratilgan javoblar har doim ham yuz foiz işonçli bölmasligi, ba'zida notöğri grammatik qoidalar, faktik xatolar yoki lingvistik noaniqliklarni öz içiga olişi mumkin. Şu sababli ta'lim oluvçi muhim grammatik, lingvistik va faktik ma'lumotlarni doimo işonçli akademik manbalar, luğatlar yoki öqituvçi nazorati orqali tekşirib borişi talab etiladi [21-22].

Ikkinçidan, *mustaqil fikrlaş va kognitiv dangasalik* xatari mavjud. Agar öquvçi öz ustida işlaş örniga har qanday murakkab savolga tayyor javob va yeçimni darhol AI'dan olişga örganib qolsa, uning tanqidiy fikrlaş, mustaqil izlaniş va muammoni hal qiliş (problem-solving) könikmalari yetarli darajada rivojlanmay qolişi mumkin [23].

Uçinçidan, *insoniy muloqot va emotsional omilning çeklanişi* muhim lingvodidaktik muammodir. Til şunçaki mexanik sözlar birikmasi va quruq grammatik qoidalardan iborat emas; uning tarkibiga milliy-madaniy kontekst, hissiy böyoq, noverbal işoralar, ijtimoiy vaziyat va real insonlar orasidagi jonli muloqot kiradi. Xususan, Wiboolyasarin va hammualliflar öz tadqiqotlarida chatbotlarning insoniy emotsional aloqani, empatiyani va nozik kommunikativ vaziyatlarni töliq takrorlay olmasligini haqli ravişda qayd etadilar [24]. Şu bois, mualliflar sun'iy intellekt vositalaridan foydalanganda ularni an'anaviy inson iştirokidagi sinf muhiti va öqituvçi boşçiligidagi ta'lim bilan özaro uyğunlikda (blended approaç) qöllaşni qat'iy tavsiya etadilar.

Xulosa. Sun'iy intellekt xorijiy tillarni örganiş jarayonida katta imkoniyatlarga ega bölgan zamonaviy pedagogik vositadir. U öquvçiga individual maşqlar, doimiy

(cc) BY

amaliyot, tezkor feedback, interaktiv muloqot va turli xil öquv materiallaridan foydalaniş imkonini beradi. Ayniqsa, speaking, writing, vocabulary va boşqa til könikmalarini rivojlantirişda AI vositalarining ijobiy imkoniyatlari ilmiy tadqiqotlarda tobora köproq tasdiqlanmoqda [25,26].

Biroq sun'iy intellektni ta'limning universal va mukammal yeçimi sifatida qabul qiliş notöğri. Uning javoblarini tekşiriş, mustaqil fikrlaşni saqlab qoliş, akademik halollikka rioya qiliş va insoniy muloqotning ahamiyatini unutmaslik zarur. Şunday qilib, sun'iy intellektning haqiqiy qiymati uning öqituvçini almaştirişida emas, balki öquvçi va öqituvçiga yangi imkoniyatlar yaratişida namoyon böladi. Töğri pedagogik yondaşuv bilan AI xorijiy til ta'limini yanada individual, interaktiv, moslaşuvçan va samarali qilişga xizmat qilişi mumkin. Kelajakdagi til ta'limining eng maqbul modeli texnologiyani inson örniga qöyiş emas, balki inson tajribasi va sun'iy intellekt imkoniyatlarini uyğunlaştiriş bölişi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Warschauer, M. (2018). Digital age literacy and the role of foreign languages in higher education. Cambridge University Press.

2. Graddol, D. (2020). English Next: How the globalization of English is changing the education market. British Council.

3. Reinders, H., & White, C. (2021). Special issue on autonomy and technology in language learning. Language Learning & Technology, 25(1), 1–12.

4. Richards, J. C. (2022). Curriculum Development in Language Teaching (2nd ed.). Cambridge University Press.

5. Stockwell, G. (2022). Mobile Learning and Technology in Second Language Acquisition. Routledge.

6. Zhai, X. (2023). Chatgpt for education: Students' and teachers' perspectives. Computers and Education: Artificial Intelligence, 4, 100132.

7. Kukulska-Hulme, A., & Lee, H. (2024). Intelligent language learning environments: The integration of AI tools. ReCALL, 36(2), 145–161.

8. Liu, Y., & Zhao, X. (2025). The effectiveness of artificial intelligence in second language acquisition: A meta-analysis of empirical studies (2022–2025). Educational Psychology Review, 37(1), 45–72.

9. Chen, X., & Hwang, G. J. (2023). Teacher and student perspectives on AI-assisted language learning: A systematic review. Educational Technology Research and Development, 71(4), 1623–1649.

10. Holmes, W., & Tuomi, I. (2024). State of the art and future perspectives of Artificial Intelligence in Education (AIED). European Journal of Education, 59(1), 12–30.

11. Russell, S., & Norvig, P. (2021). Artificial Intelligence: A Modern Approach

(4th ed.). Pearson.

12. Jeon, J., & Lee, S. (2023). Large language models in second language acquisition: A comprehensive framework for AI-assisted pedagogy. System, 118, 103140.

13. Qiao, M. (2025). Artificial intelligence in language learning: A systematic review of empirical research (2014–2023). Computer Assisted Language Learning, 38(1), 112–138.

14. Li, R., & Xia, L. (2024). Automated writing evaluation systems in EFL/ESL classrooms: A meta-analysis of learner outcomes and feedback perceptions. Educational Research Review, 42, 100589.

15. Blake, R. (2024). Brave New Digital Classroom: Technology and Foreign Language Learning (3rd ed.). Georgetown University Press.

16. Beknazarova Iroda Yormamatovna. (2025). A General Approach to the Analysis of the Cognitive and Functional Features of Indirect Naming in Texts. Spanich Journal of Innovation and Integrity, 42, 473–478. Retrieved from https://www.sjii.es/index.php/journal/article/view/614

17. Beknazarova, I. Y., & Nosirova, R. A. (2022). Adaptation of students in a higher educational institution: analysis of problems, search for resources. ОАКда эътироф этилган "Сервис" илмий-амалий журнали,

18. Beknazarova, I. Y., & Jo'rayeva, D. U. (2025). Bilvosita nomlashning umumnazariy muammolari (ingliz tili misolida). Axborotnoma, 6(148/2), 5-13. https://axborotnoma.uz/en/research/3247/

19. Yormamatovna, B. I., & Usmonalievna, J. D. (2023). The role of competency elements in teaching English sounds and their pronunciation. Int. J. Lit. Lang., 3(02), 4-6. https://doi.org/10.37547/ijll/Volume03Issue02-02

20. Beknazarova, I. Y., & Qilicheva, M. M. Q. (2026). How are social media changing the lives of young people? Science and Education, 7(5), 223-225. https://openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/8862

21. Iroda Yormamatovna Beknazarova, & Zarina Fozil-qizi Sayfullayeva. (2026). Tilning kelib chiqishi masalalari va tilshunoslik fanining shakllanishiga doir nazariy qarashlar. Science and Education, 7(6), 302–309. Retrieved from https://openscience.uz/index.php/sciedu/article/view/8991

22. O'Dowd, R. (2023). The ethical dimensions of Artificial Intelligence in foreign language education. Language Learning & Technology, 27(2), 24–39.

23. Selwyn, N. (2022). The EdTech Effect: How the Cloud and AI are Transforming Education. MIT Press.

24. Wiboolyasarin, J., et al. (2025). Human-AI interaction in second language acquisition: Limitations of chatbot emotional intelligence. Computers & Education, 210, 104820.

(cc) BY

25. Hwang, G. J., & Chang, C. Y. (2023). Developments and trends in artificial intelligence in education: A systematic review of 2015–2022 papers. Interactive Learning Environments, 31(5), 3050–3068.

26. Torres, M., & Kahveci, M. (2025). A meta-analysis of artificial intelligence tools in foreign language classrooms: Effects on cognitive and affective outcomes. System, 129, 103512.